

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
rozglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
v dostavljanju na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrti leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 512,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo v Ljubljani
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Doli s cenami!

Iz Londona javljajo, da je angleški nadzornik za prehrano že vnaprej naznanil nadaljnje padanje cen za najvažnejša živila, ker padanja cen ni pripisovati lokalnemu prenapolnjenju, ampak faktični nadprodukciji.

Ta vest utegne biti usodopolna za naše sedanje gospodarstvo. Mi plačujemo danes v tako bogati agrarno-kulturni državi, kot je Jugoslavija, najvišje svetovne cene za najvažnejše živilske potrebščine. Te visoke cene so bile in so še rezultat silnega povpraševanja po živem od strani srednje - evropskih držav. Nemčija, Avstrija in Češka so potrebovale ogromne količine žita, mesa in masti za prehrano svojega prebivalstva in te države so se do lanskega leta obračale v prvi vrsti do nas. Zato smo mogli prodajati svoje zemljiške produkte po najvišjih cenah.

Toda že lansko leto se je pričelo nekoliko krhati. Na srednjeevropski trg je stopila Bolgarija, ki ni nič manj bogata kakor Jugoslavija in pa mogoče še bogatejša Rumunija. Obe državi veže s srednjo Evropo Donava, po kateri je mogoč najcenejši paroplovni promet.

Poleg tega je cena za prevoz preko morja silno padla vsled velikega števila novo zgrajenih ladij, ki iščejo zaslužka in pa vsled naglega padca cen premoga. Ta dva fakta omogočujeta dovoz ameriških živil v Evropo po znatno nižjih cenah kakor je to bilo mogoče med vojno in neposredno po vojni. Konkurenca na trgu z živila je torej tu in konkurenca bo vrgla cene prej ali slej.

Ravno tako je z industrijskimi izdelki. Na Angleškem in v Ameriki vlada silna brezposelnost. Zakaj? Magacini so prenapolnjeni z izdelanim blagom vseh vrst. Tega blaga fabrikanti ne morejo prodajati pod ceno. Navsezadnje ga pa le morajo, ako nočejo priti ob ves dobiček. Zato so pričeli svojo produkcijo omejevali in delavce odpuščati, da jih s tem prisilijo na cenejšo delo. Dokler so pa bile cene visoke, delavci na ta pogoj niso mogli pristati. Če pa padajo cene živilom, bodo tudi delavci delali za manjšo plačo — kakor je to vedno bilo. Zato morajo pasti tudi cene industrijskih izdelkov in so že deloma prav znano padle.

Kaj sledi iz tega položaja za nas? Za nas sledi to, da se moramo v na-

kupu omejevali na najpotrebnejše. Res je, da so naši trgovci, namreč pravi trgovci in verižniki, založeni z dragim blagom, za katero so oni mnogo plačali. Danes pa je mogoče nabavljati si to blago že mnogo ceneje in če naši trgovci ne gredo s cenami navzdol, potem ne preostane konsumentom nič drugega kakor organizirati bojkot na ta način, kakor so ga izvršili v Ameriki.

V Ameriki so se najbogatejši ljudje-konzumenti zakleli, da ne kupujejo prej, dokler cene ne padejo. Najiminentnejše dame in najfinnejši gospodje so ostentativno nosili obleke, kakršne v normalnih časih ne obleče niti berač. In to je pomagalo. Cene so padle rapidno.

V Sloveniji seveda na gospode in »dame« ni računati, ker je preveč bahaštva v teh krogih, da bi se mogli odreči tej svoji prirojeni lastnosti. Zato pa delavstvo lahko mnogo stori in pa kmetje. Tem re-

čemo: Ne kupujte ničesar, česar neobhodno ne potrebujete! Če nosiš še tako ponošeno obleko in še tako strgane čevlje, ne omagaj v svoji energiji, ampak posnemaj trdoglavost Amerikancev: Ne odneham! Rezultatu se boste v kratkem čudili! Kar je pomagalo v Ameriki in na Angleškem, ni hudič, da ne bi zaleгло tudi pri nas!

To je že mogoče, da bo pri tej proceduri šlo nekaj »trgovcev« k vrugli! Pa kaj zato? Kaj pa napravi delavec, kadar dela nima?

Zato vam pravimo še enkrat: Imejte pamet in izvedite bojkot na celi črti! Rezultat bo ugoden in mora vzpričo svetovnega položaja biti ugoden! Veseli bodo pa tega rezultata enkrat konzumentje!

Med vojno je bil položaj tak, da je denar iskal blago. Kjer koli je bilo blago, tja se je valil denar v vsaki meri in višini. »Samo blago mi daj, cena je postranska stvar« — tako se je glasila medvojna deviza. Danes je pa stvar že narobe. Agenti si podajajo zopet kljuko in ponujajo blago, to se pravi: danes išče blago zopet denar! Kdor ima blago, ga ne zadržuje več v svojih shrambah, ampak ga ponuja in išče kupca! Kakor so pa med vojno posestniki blaga strigili konzumenta, tako jim sedaj konzumenti lahko vrnejo šilo za ognjilo. Bojkot na celi črti! Ne kupujte ničesar in rezultat bo sijajen.

Boj za ustavo.

LDU Belgrad, 11. Današnja sejo ustavnega odseka odpravi podpredsednik dr. Tomljenović in naznanja, da je predsednik dr. Milenko Vesnić odstopil, ker odpotuje v Francijo. Na jutrišnji seji se bo volil novi predsednik. Na mesto odstopivšega dr. Vesnića kot člana ustavnega odseka je pozvan dr. Mita Mušicki.

Komunist Života Milojković pravi, da bi minister za konstituantno v svojem ekspoziciji moral govoriti o vzrokih, ki so vodili vlado pri sestavi ustavnega načrta in moral bi poudariti zunanji in notranji položaj države, na podlagi katerega je bila taka ustava potrebna. Napada ustavni načrt vlade in pletira za sovjetski režim, dasi je uverjen, da ga ustava gotovo ne bo sprejela. Po govoru dr. Voje Marinkovića ni podlage za sporazum med komunisti in meščanskimi strankami, ker te imajo vse politične in meščanske pravice. V sovjetski državi je narod absolutni gospodar svoje usode. Govornik zahteva socializacijo zemlje, veleindustrije, bank ter znanje in notranje trgovine. Protivi se svobodni trgovini in zahteva obveznost dela ter ločitev cerkve

od države, svobodo tiska in zborovanja in brezplačen pouk in zdravniško pomoč, delavsko zavarovanje, rdečo armado, pravico glasovanja v političnem življenju ter meščanske pravice za vse vojaške osebe.

Dr. Ante Dulibić (Jugoslovanski klub) izjavlja, da je po njegovem mnenju treba izdelati ustavo, po kateri bo izključena vsaka revolucija. Načrt ustave pa, ki se predlaga, ne odgovarja modernim zahtevam, še manj pa našim notranjim potrebam. Dr. Dulibić pravi, da ni dana motivacija ustave in kritizira člen 12, ker ne vsebuje podrobnih navedb glede omejitve zasebne lastnine. Zahteva tudi, naj se v ustavo tam, kjer se govori o tisku, vstavi navedba, ki bi prepovedala, da bi se mladina pohujševala s slabo literaturo. Izjavlja, da bo Jugoslovanski klub predložil drug načrt za dvodomni sistem. Drugi dom mora biti osnovan na socialno-demokratskih načelih. Posl. brani načela o osnavljanju pokrajinskih avtonomij in pravi, da se ne more reči temu separatizmu, ker bi bile avtonomije v znižu ustave in ne bi rušile moči

države. Ugotavlja, da je verski položaj tak, da se je treba ozirati nanj. Verski položaj pa onemogočuje centralistično uredbo države. O govoru dr. Laze Markovića pravi, da se ga more na kratko povedati takole: »Ne zaupamo vam, pa vam ne moremo dati zato avtonomije.« O oblasteh, ki so predvidene v načrtu, pravi, da bodo te oblasti samo izvrševalni organi, ki bodo vršili ukaze centralne oblasti. Oblasti skupščine pa bodo tako majhne, da ne bodo imele skoraj nobenega pomena, ker ne bodo imele skoro nobene avtoritete in tudi ne svojih financ, ampak bodo samo lahko odredile dodatke k davkom.

Komunist Pavle Pavlović misli, da je treba kolikor mogoče največje razpravljanje in razmišljanje o gospodarskem in finančnem stanju naše države. Čeprav teh vprašanj ni mnogo, vendar igrajo veliko vlogo. V zadnjih stoletjih je bilo na svetu izdelanih okoli 600 ustav, ki še dandanes niso čisto izdelane, ker se ravno sedaj rešujejo veliki socialni in gospodarski problemi. Očita vladi, da je nepravilno izvedla volitve. Količnik za kandidate opozicije je znašal 4000, a za kandidate vlade pa 3000. Komunisti zahtevajo socializacijo velikih podjetij in bank, pa ne tako, kakor zemljoradniki, socialni demokratje in Jugoslovanski klub. Banke naj se nacionalizirajo tako, da se iz vseh bank, ki obstojajo sedaj, stvori ena splošna narodna banka, ki bo vodila centralno računovodstvo. Komunisti zahtevajo, da se da produkcija družbi, ne pa trgovcem. Zahtevajo družbo, v kateri ne bo razredov in kast. Za prehod naj služi proletarska ustava, kakor je danes v Rusiji. Boda vlada tam radi tega, ker so se v vojni nekateri okoristili in obogatili na račun drugih. Ta načrt ustave pa, ki ga je predlagala vlada s svojimi navedbami glede tiska in svobode sestajanja, predvideva nadaljevanje zlorabe oblasti proti delavcem. Posl. Pavlović pričakuje od konstituant, da bo uvidela, da je treba razpravljati o teh problemih. Če ne bo našla oblike, da reši te probleme, bo prišlo ono, kar je zgodovinski nujno, to je borba, ki bo imela nek gotov finale. »In ta finale gotovo ne bo zoper nas,« je končal Pavlović, »ampak bo naperjen proti kapitalističnemu sistemu.« Seja je bila zaključena ob trinaestih. Prihodnja bo jutri ob devetih in pol.

LDU, Belgrad, 12. febr. Deveta seja ustavnega odseka se odpravi ob desetih. Posl. Nastas Petrović pravi, da predsednik ustavnega odseka dr. Vesnić ni odstopil od svojega mesta, ampak je nastopil samo svoj dopust. O tem vprašanju nastane obširna debata, ki se konča s sklepom, da se to vprašanje predloži konstituantu na prvi prihodnji seji. Odsek preide nato na dnevni red. Posl. dr. Voje Veljković pravi, da se zakonodajalec ne smejo pustiti proste roke, da samo razpravlja o gospodarskih in socialnih potrebah, nego da mora ustava vse to tudi res vsebovati in dokazati, da je zakonodajalec z njo ugodil vsem gospodarskim in socialnim potrebam. Ustavni odsek ima pravico, izpopolniti predloženi načrt ustave in ga prilagoditi razmeram. Izjavlja, da se z zadovoljstvom socialnih momentov v ustavi ne sme opustiti načelo zasebne lastnine, ker bi se s tem odpravila iniciativa za proizvodnjo ter vsaka zasebna iniciativa in zasebni interes, ki so spojeni z zasebno imovino. O velepodjetjih se bo govorilo v razpravi glede agrarne reforme. Govornik izjavlja, da pristane na vse odredbe proti bankokraciji, o kateri veli, da pod to besedo razume okolnost, ako se več podjetij zdini in prevzame posel, ki v celoti stoji milijonov, za 20 do

30 milijonov. Zahteva, da se reši tudi agrarno vprašanje. Zemljo treba dati onemu, ki jo tudi res obdeluje. Trgovina mora biti svobodna. Dr. Veljković pravi, da bo sprejel vse odredbe, ki ščitijo delavca, bodisi poljedelskega, bodisi meščanskega. Govornik je za gospodarski senat.

Nato se dr. Veljković bavi z onim delom ustave, ki govori o političnih pravicah in o meščanski svobodni. Pravi, da je dobil vtis, da je oni, ki je sestavljal predloženi načrt ustave, hotel na eni strani zagotoviti vse pravice in svoboščine, kakor jih vidimo v drugih modernih ustavah, da se je pa na drugi strani bal, da s svobodo ne bi hkrati dal tudi priliko za zlorabo teh svoboščin, tako n. pr. svobodo tiska v mejah zakona, svobodo zborovanja in sestankov, toda v mejah zakona itd. Vse to je tako nejasno, da se mora tolmачiti na en ali drug način. Angleži, Amerikanci in Francozi imajo svobodo tiska; toda tam je ta svoboda res zajamčena.

Govornik razpravlja potem o dvodomnem sistemu in se izjavlja priti njemu, ker senat ne more biti nikoli tako demokratski organiziran kakor narodno predstavništvo. Zagovorniki senata pravijo, da ga imajo vse moderne in svobodne države. To je res. Ali zgornja zbornica izgublja vedno bolj svojo politično važnost in bo kmalu popolnoma zgnila.

Dr. Veljković preide nato na sporazum in misli, da je za današnja ustava potreben. Do sporazuma moramo priti kolikor mogoče kmalu, in sicer že zaradi notranje konsolidacije in zaradi zunanje-političnega položaja. Ideja hegemonije in majoriziranja je v Srbiji popolnoma tuja. Ideji osvobođenja je sledila ideja zdinjenja, katero pa bo ustvarila druga generacija, ako je ne bomo mogli mi.

Prihodnji govornik dr. Laginja pravi, da bo v kratkih potezih ozna-

čil stališče Narodnega kluba. Dotakniti se hoče tudi nedostatkov v načrtu ustave, ki ga je predložila vlada. Federalizem pri nas ne sme biti nekaka zveza suverenih držav. To bi bil pogrešek. Hrvatje te ideje sploh niso nikoli sprožili, niti dne 1. decembra 1. 1918., niti v konstituenti, ko je bila otvorena, niti danes, ko se razpravlja o vprašanju. Narodni klub zastopa glede ustave tole stališče: Hočemo imeti skupnega kralja in monarhijo. Država bodi enotna, vojsko potrebujemo za obrambo na zunanji. Hočemo imeti skupne naredbe in edinstvo za zastopstvo naše države napram inozemstvu. Skupne morajo biti tudi državne finance. Zahtevamo pa samoupravo s kolikor mogoče velikim delokrogom in legislativno oblastjo v državi. Govornik odobrava, kar je rekel g. dr. Voja Marinković: da je treba paziti na tendenco samouprave in ne gledati na bistvo nove kompetence. Dr. Laginja je uverjen, da vsa današnja organizacija naših občin in upravnih oblasti ni to, kar bi morala biti. Vsa hrvatska uprava more v tem pogledu veljati kot ideal. V svoj ustavni načrt je Narodni klub uvrstil tudi dvodomni sistem. Naša zgornja zbornica bi morala imeti nekaj nadpolovico članov, izvoljenih po predstavnih poedinih avtonomnih delov države, n. pr. samoupravnih pokrajin, manjšo polovico pa bi tvorili zastopniki gospodarskih in industrijskih krogov države. Po ustavnem načrtu Narodnega kluba tvori Srbija v svojih predvojnih mejah s Staro Srbijo in Makedonijo eno pokrajino, Hrvatska, Slavonija in Dalmacija pa tudi eno pokrajino. — Seja se zaključila ob 13. — Prihodnja seja v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 9.

Socialno-demokratski klub izdeluje svoj poseben načrt ustave, ki bo najbrže še danes gotov. Načrt se predloži ustavotvornemu odboru v ponedeljek.

„Štrajk“ ljubljanskih mesarjev.

Izsedeni in izčrpani delavci pomislite! Dobrorejeni, okrogli in mastno zaliti ljubljanski mesarji so začeli »štrajkati« ali bolje rečeno, uganjati pasivno resistenco, ker se ljubljanski konzument brani povišani cen govejemu mesu. Že v petek, posebno pa v soboto dopoldne je nastalo v Ljubljani veliko pomanjkanje govejega mesa, čeprav je lahko vsak, kdor ni slep, videl, da so mesarji dan na dan klali in klali lepe, dobro pitane vole tam v mestni klavnici. Seveda meso teh volov ni bilo določeno za ljubljansko paro, ampak za bogatije v Trstu in na Dunaju, celo v Berlinu in Dresdenu. V zadnjem času so se iz Ljubljane izvozile velikanske množine govejega mesa. Vsak dan smo lahko opazovali natovorjene vozove z debelimi kosi mesa. Vse je šlo na kobiljor in od tam preko meje. Ljubljana mora to mirno gledati in celo trpeti pomanjkanje mesa.

Zadnji čas so začeli razni izvozniki, med njimi prosluli »Impex«, ki snuje na Vrhniki posebno klavnico, dalje dobičkarji Popović,

Predović, Jesih in »Mesarska zadruha«, organizirati izvoz mesa. Glavna izvozna kraja sta Trst in Dunaj. »Impex« je samo en dan zaklal 70 debelih, pitanih volov. Vse je šlo preko meje, doma ni ostal niti kilogramček. Ti izvozniki plačajo kmetu za vola vsako ceno. In že na zadnjem zvinsem sejmju v Ljubljani je bila cena govedini 18 K kg žive teže. Seveda izvozniki pridejo na lepe in čedne dobičke, kajti gospodje Tržičani in Dunajčani plačajo vsako ceno, čeprav je carina na meso 15 K pro kilogram.

Ta izvoz je povzročil krizo na domačem mesnem trgu. Mesarji nočejo več prodajati mesa po sedanjih cenah. Da dosežejo povišanje, so sedaj organizirali pasivno resistenco ali »štrajk«. Stojnice na Vodnikovem trgu so prazne. Naval na nekatere mesnice je bil v soboto silen. Neki mesar je že prodajal meso po 30 kron kg. Dobile pa so se tudi bogate stranke, ki so mesarjem plačale za prama meso 35 kron. Na trgu je sedaj opaziti samo ostanke, kosti in drob...

Prošnja do vseh.

Splošna delavska izobraževalna zveza Svoboda ima 25 podružnic v mestih in na deželi. Nujna prošnja in potreba teh podružnic je, da si ustanove svoje knjižnice in čitalnice, kar pa je v današnjih težkih razmerah, v katerih se nahaja zlasti delavstvo, nemogoče. Obračamo se zato na vse sodruge in prijatelje resničnega kulturnega dela s prošnjo, da nam priskočijo na pomoč. Vsakdo ima doma prečitano knjigo, katero lahko utrpji in žrtvuje v ta na-

men, splošnosti zlasti pa pouka željni delavski mladini pa pripomore s tem do knjižnice. Zlasti vam inteligentom in delavcem velja ta prošnja. Prispevajte s knjigami k ustanovitvi delavskih knjižnic in čitalnic, delavno ljudstvo obiskovalcev vam bo hvaležno. Knjige je pošiljati na naslov: Knjižnica Splošne delavske izobraževalne zveze Svoboda, Ljubljana, Selenburgova ulica 6-II.

Predsedstvo »Svobode«.

Čitajte, naročajte „NAPREJ“!

Politične vesti.

† Ključni načrt ustave. — Sedaj je ljudski Jugoslovanski klub predložil svoj ustavni načrt, v katerem priznava monarhijo, predlaga dve zbornici in zahteva pokrajinsko avtonomijo. Avtonomne pokrajine naj vladajo poverjeniki kakor doslej, samo resorti so nekoliko izpremenjeni. Na čelu avtonomnih pokrajin naj stoji kraljevski namestnik, kakor ga predlaga deželni (pokrajinski) zbor. Cel načrt je v osnovnih točkah zelo podoben stari avstrijski provincijalni ureditvi.

† Zborovanje Radičeve stranke v Zagrebu. 10. tm. so zborovali Radičevci v Zagrebu. Zborovanja se je udeležilo tudi odposlanstvo srbskih republikancev, Srbljanec dr. Ilić je v svojem govoru razložil program in taktiko srbske republikanske stranke in naznačil stališče stranke napram konstituantni in regentu. Dalje so skupno glasilo obeh frakcij. List se bo zaradi tega tiskal v cirilici in v latinici. Poseben odbor naj izdela ustavni načrt do 5. marca. Radičeva politična organizacija obsega nad 2000 davčnih občin. — Med vseni sklepi je najznačilnejši ta, da bodo Radičevci izdelali svoj ustavni načrt. Če bodo to storili, potem je logično, da ga bodo izdelali zato, da ga predlože konstituant. S tem je pa izrečeno, da tudi Radičevci priznavajo konstituantu.

† Radičevci hočejo k regentu. »Novosti« javljajo iz Beograda, da so prosili Radičevci poslance za avdienco pri regentu, česar pa niso napravili tako, kakor je predpisano in tudi niso naznačili vzroka. Njih poklicus je zato ostal brezuspešen.

† Agitacija za združitev Avstrije z Nemčijo. Gibanje za združitev avstrijske republike z Nemčijo je vedno intenzivnejše in zavzema vedno večji obseg. Misel na združitev obeh držav je že prežela ves nemški narod in povsod se javljajo glasovi, ki zahtevajo velike akcije za izvedbo tega načrta. Zlasti na Solnograškem je ta akcija najbolj razvita. Ideja spojitve obeh držav je tembolj prožala ves narod, čim večja in čim bolj kategorična je prepoved antente, da se Nemška Avstrija ne sme združiti z Nemčijo. Sodijo, da morajo te dni dospeti na Dunaj zapisniki o sklepih pariške konference, kjer se antenta z vso odločnostjo izraža proti spojitvi obeh držav. Toda ves narod je trdno odločen in hoče z doslej nepoznano intenzivnostjo v vseh deželah razviti agitacijo za združitev. Nič manj intenzivna agitacija kakor v Avstriji, se razvija tudi v Nemčiji.

† Zvišanje cen kruha v Italiji. Ministrski svet je odklonil izpremembe, ki so jih predlagali socialistični poslanci k zakonodajnemu načrtu o krušnih cenah.

† Češkoslov. minister dr. Beneš je izjavil zastopniku lista »Petit Parisien«, da se je v mnogih točkah sporazumel z italijanskimi državljani. Govorilo se je o tem, kakšno stališče naj se zavzame napram Avstriji, Madžarski, napram Habsburgovcem in napram Rusiji. Načela italijansko - češkoslovaškega dogovora se bodo sestavila, nakar se bodo vsi ti problemi razpravljali na predvideni konferenci v Portorose. Z vzpostavitvijo produkcije in izmene blaga

bo zagotovljen razvoj vseh srednjeevropskih držav, tako da ne bo nihče pri tem izgubil svoje politične neodvisnosti. Na ta način se bo rešila tudi Avstrija. Avstrijci bodo morali začeti pomagati si iz lastnih virov. Velešile jih bodo pri tem podpirale. — V pogovoru s sotrudnikom »Matina« je izjavil dr. Beneš, da je prišel do spoznanja, da se more Avstrija dvigniti samo s pomočjo svojih lastnih sredstev. Neobhodno je potrebno, da vzpostavi Avstrija zveze s svojimi sosedi. To je izhodišče, če se hoče zopet oživetiti trgovina. S temi glavnimi točkami se mora predvsem pečati konferenca v Portorose. Obisk dr. Beneša v Parizu ima namen, poprašati francosko vlado o načrtih za vzpostavitev Avstrije.

† Jeseni se bodo v Češkoslovaški vršile nove volitve v poslansko zbornico. — Princ Bourbonški v Italiji. »Secolo« piše: Poslanec Bavione je v zbornici stavil interpelacijo vladi, v kateri zahteva pojasnila, iz katerih vzrokov dopušča vlada, da se v Italiji mudi princ Sixt Bourbonški, ki je med vojno bil plačan po cesarju Karlu in je italijanski vladi napravil obilo škoda.

† Rusko-romunska pogajanja. Romunska vlada se strinja s tem, da se bodo vršila rusko-romunska pogajanja v Revalu. Rusi bodo v najkrajšem času imenovali svoje zastopnike.

† Poljsko - ruska pogodba še ni podpisana. »Korrespondenz Ost« javlja iz Rige, da so netočne vesti, po katerih se je dne 9. t. m. podpisala poljsko-ruska mirovna pogodba.

† »Velika odkritja«. »Liberte« piše v daljšem članku, da so odkrili veliko boljše - viško organizacijo, ki se razteza na vse zahodne države. Boljševiški glavni stan, ki se je prvotno nahajal v Stockholmu, potem v Kodaču, je bil baje premeščen v Bremen. Propagandna služba je čisto vojaško organizirana. Za večje države so namenjeni propagandni voditelji. Vodstvo propagande v vseh srednjeevropskih državah ima v rokah ena sama oseba.

† Serrati proti novi Internacionali. Če smemo verjeti poročilu v »Humanite«, je Serrati odgovoril Fritz Adlerju, ki ga je obiskal v Milano, da ga pridobi za soudeležbo na dunajski konferenci, da je njegova stranka nerazdružljiva zveza s III. internac. in da smatra samo kot začasno sedanje nasprotstvo med Moskvo in Milanom.

† Prejšnjega sovjetskega zastopnika v Berlenu Koppa bo nadomestil Krasinov. — Iz tega poročila lahko posnamemo: Kopp se je resnično zameril boljševiški vladi, ki ga je zato odpoklicala — to smo mi že prej poročali; Kopp ni bil odpoklican v Moskvo radi nedolžnih službenih zadev — kakor je moskovska vlada poročala.

† Ne bo nič Angleški poslanik Oeddes se je vrnil v Ameriko s »polnimi močmi«, da podpre predlog ameriške vlade, da se skliče mednarodni kongres za razočanje.

† Poljska konstituenta je vrnila v ustavo točko, o predsedniku republike. Predsednik mora biti katolik (I) in ga izvoli narodna skupščina. Predsednik ne more biti v času vojne vrhovni poveljnik vojske.

zastopnik civilno zavrnil, da mu ni dolžan polagati računa. Kakor pravijo, je ta odvetnik zapleten v neko drugo afero, ko je namreč za svoje politične prijatelje na kazniv način izsilil od tiskarja Bergbauma tiskarstvo podjetje. — Ker imajo vsi prizadevi v Ljubljani svojo žlahto podobnih imen, objavljamo to vest med ljubljanskimi dogodki. — Tako »Novi Čas«. — Mi dostavljamo le, da so včeraj v Ljubljani ljudje »uganili«, da se ne gre za odvetniško zbornico v »Linciu«, ampak v Ljubljani. Milijonar A. je neki rumunski bogataš Avelian, ali kako se že piše, »dr. Furlauer« je ljubljanski odvetnik dr. Furlan, »dr. Mannasch« pa je dr. Až-man. V tiskarju Bergbaumu pa hočejo mnogi videti ljubljanskega g. Bamberg. — Mi ne vemo, če ta kombinacija odgovarja resnici; če pa odgovarja, bi bilo v interesu javnosti, da se cela stvar prav temeljito in najkrajšem času pojasni.

Ali bo kaj? Mi smo že pred mnogo tedni spravili v javnost nekatere stvari, ki so bile za vodstvo tukajšnjega montanističnega urada precej neprijetne. Vrhutega je priobčil vodja tega urada sam v »Slov. Narodu« za njega prav nesrečno sestavljeno in tako obteževalno notico, da bi moral vsak človek, ki še računa nekaj na pošteno upravo, priti do zaključka, da bo deželna vlada ukrenila potrebne korake tudi brez vsake komisije, kakor jo je predlagal dr. Tavčar v nekem zelo opaženem uvodniku »Slov. Naroda«. Do danes pa še nič ne vemo, ali je deželna vlada kaj ukrenila ali ne. Mi vemo samo to, da dotični gospod še vedno sedi na svojem mestu. Kaj takega v naši upravi ne bi smelo biti! Upamo, da gospodje razumejo.

Redna javna seja občinskega sveta ljubljanskega bo v torek, dne 15. t. m. ob petih popoldne v mestni dvorani. Dnevni red obsega med drugim: Finančnega oddelka poročila o dopisu županov glede samostalne predloge obč. svetovalec sodruka I. Kocmurja o ustanovitvi komunalne banke; o prošnji Frana Vokača za podaljšanje termina za zidavo kupljenih mestnih stavbnih parcel na Vodnikovem trgu in o dopisih gospodarskega urada glede dovolitve kredita za razne nuje poprave na ljubljanskem Gradu. Nadalje poročilo ravnateljstva mestne plinarne glede ponovnega zvišanja cene plina iz mestne plinarne in druge zadeve.

Korupcijska afera pri stanovanjskem uradu. Kakor doznajamo, je pisarniški kanclist Besov bil že dalje na sumu, da se pušča podkupovati. Govorice pa so bile le splošne in nihče ni hotel biti za pričjo, paš radi tega, da ne bi prišel sam v kazensko preiskavo radi podkupovanja uradnika. Ravnatelj stanovanjskega urada je pač vsako tako govorico zasledoval, toda brez uspeha. Zasledovanje je Besova pa vendarle ustrašilo, ker je pred kratkim podal ostavko na službo. Predno je bila ostaka sprejeta, so je ravnatelj posrečilo, ugotoviti konkretna dejstva in — priče. Na podlagi poročila ravnatelja stanovanjskega urada je poverjeništvu za soc. skrb Besova suspendiralo in ovadilo državnemu pravdniku. Sodnijska preiskava bo dognala, v koliko je kriv Besov, v koliko pa bogati podkupovalci.

Ljubljansko prebivalstvo. Na podlagi zadnjega štetja, ki se je izvršilo v Ljubljani 31. januarja t. l., ima Ljubljana 53 tisoč 72 prebivalcev (brez predmestij). Moških je 26.268, žensk pa 26.804. Po veri je velika večina katoliška (48.246), okrog 2000 je pravoslavni in blizu 100 judov (neobrezani verizniki tu niso všeti). Jugoslovani so nad 50.000, Nemci je 1699, Lahovi pa imamo 175.

Izd ljudskega štetja v Mariboru. Službeni podatki o ljudskem štetju izkazujejo v Mariboru v celotni 30.739 prebivalcev in sleer: 23.276 civilnega prebivalstva in 2463 vojakov. Med civilnim prebivalstvom je bilo 13.607 moških in 14.669 žensk. Z voja-

ki skupaj je bilo 16.070 moških. Med temi prebivalci je 24.640 jugoslovanskih državljanov, tujece je 1702, so neopredeljene državne pripadnosti pa 1860 civilnih oseb in 16 vojakov. Med Mariborčani je rimskih katolikov 27.059 civilistov in 1006 vojakov; pravoslavne vere je 1350 vojakov in 222 civilnih oseb; grko katolikov je 10 civilistov in 4 vojak; protestantske vere je 812 civilistov in 9 vojakov, mohamedanskega veroizpovedanja je 165 vojakov in 2 civilista, izraelske vere je 61 civilistov in 1 vojak, drugim veram pripada 5 civilistov in dva vojaka, brez vere je 32 civilnih oseb. Za svoj materni jezik je priznalo slovensko kot materni jezik 20.374 civ. in 555 vojakov, srbohrvaščino 776 civ. in 1764 vojakov, druge slovanske jezike 404 civ. in 32 vojakov, nemščino je priznalo za svoj materinski jezik 6455 civ. in 57 vojakov, italijansko 94 oseb, madžarsko 82 oseb, albanščino 33, romunščino 9, in druge jezike pa 104 oseb.

V ljubljanski tobačni tovarni pašuje zlasti ošabno neki paznik v pripravljatelji za smodke Zavašnik, ki kriči in razsaja nad delavkami kakor je bil navajen kot žandarski »valitmajster«. Tako je ravno te dni prišel do neke delavke ter ji zakričal za hrbtom tako divje, da je zaradi nepričakovane kriki delavki postalo slabo. Delavka je takemu početju, ki ga uganja tudi z drugimi delavkami, ki je pa povsem nedostojno in v tovarni prepovedano, ugovarjala, na kar je bil Zavašnik še tako predrzen, da jo je ovadil, in je bila kaznovana. Naše mnenje je, da naj bi tovarna take surove ljudi pustila lepo v pokoju, pa rajši nastavila v tovarni vojne invalide ali druge, bolj dostojne in inteligentne ljudi.

Črne koze so se pojavile v Trbovljah in ponekod v Savinjski dolini. Oblast je prepovedala vse prireditve, shode in enako.

Kuga v Boki Kotorski. Bakteriologi so konstatirali, da gre v Titovu res za kugo med francoskimi vojaki.

Naš kovani drobiž. Iz Dunaja so dospeli v Belgrad zopet štirje vagoni našega novega kovanega drobiža. — Radovedni smo, kdaj se bomo iznebili raztrganih eno — dve in desetkronskih bankovcev in starega avstroogrškega kovanega denarja! Začnite vendar z izmenjavanjem!

Zidamost. V odgovor podružnici kem. del. Zidamost naznanjamo, da dopis, ki so izšli v Napreju pod napisom Zidamost, niso bili poslani oz. pisani od ss. Elia, Mežnarš, Hervol, Vouk, Furman, Bock, Prelog. — Uredništvo.

Predprodaja vstopnic za poslovilni koncert Rukavce - Ljkar, ki se bo vršil danes zvečer, je ob običajnih urah v opernem gledališču.

Roparski umor na Laveru. V soboto zjutraj so sosedje v Dajci vasi pri Laveru opazili, da je pri Možinih, kjer je živea edinole vžlikarica Ivana Možina in vodi celo gospodarstvo, nenavadno mirno in da ni čuti žive duše. Po daljšem opazovanju so odprli glavna hišna vrata. Na pragu je večje v hišno sobo pa so opazili grozen prizor. Na pragu je ležala mrtva starka I. Možina, zaklana v vrat. V sobi in drugje je vladal največji red. Starki je bilo vzeto le 7000 K gotovine, dočim je razbojnik pustil na postelji hranilnično knjižico, v kateri je bilo spravljeno 3000 K. Domnevajo, da je zločin izvršil nek sorodnik, ki je izginil iz vasi.

Ameriške novice. Koncem lanskega leta je iz Slovenije odpotovalo v Ameriko prav mnogo rojakov Slovencev, da si le tam poiščejo boljšega kroha. Največ se je izselilo v Ameriko Dolenjcev in Prekmurcev. Med izselenci je veliko mladih samskih deklet, ki so se povečini v Ameriki že po nekaj tednih po svojem prihodu pomozile s tankačnimi rojaki. — V raznih krajih v Ameriki so pretekli mesec umrli ti le slovenski rojaki: V kraju Solar je ponesrečil Matija Sarson, doma iz Kastva, okr. Voloska v Istri; v Virginiji je ponesrečil in umrl Tomaž Alar, star 28 let; v Milston je umrl B. Kovčan iz Loke pri Zagorju ob Savi; v Kees Rock je umrl Janez Milnar, doma iz Račeve pri Zireh.

Pomoč hrvaškemu Primorju. Ministrski svet je odobril 6 milijonsko podporo aprovizacijam v hrvaškem Primorju.

Kulturni vestnik.

Repertoar ljubljanskega gledališča: Drama: Ponedeljek, 14. »Miss Hobbs«; (B). Torek, 15. (zap.) Sreda, 16. »Čvrček za pečjo«; (A). Četr., 17. »Miss Hobbs«; (C). Pet, 18. »Miss Hobbs«; D. Sob. 19. »Golgrta«; (E). Nedelja, 20. »Sen kresne noči«, v opernem gledališču ob dramskih cenah; (izven). Ponedeljek, 21. »Miss Hobbs«; (A). Opera: Ponedeljek, 14. Koncert Josipa Rihavca in Cirila Ličarja (izven). Torek, 15. »Tosca«; (D). Sreda, 16. (zaprt). Četrtek, 17. »Thais«; (B). Petek, 18. »Vesela žena windsorske«; (A). Sobota, 19. »Thais«; (C). Nedelja, 20. »Sen kresne noči«, dramska predstava (izven). Ponedeljek, 21. (zaprt).

»Gospodarski vestnik.« Druga številka gospodarskega vestnika je izšla z naslednjo, zelo zanimivo in poučno vsebino: Vabilo na občni zbor »Zveze gospodarskih združenj za Slovenijo«. — Saša: Zadrugištvo kot praktični socializem. — Jos. Zupan: O zadrugiščni vzgoji. — C. K.: Razvoj češkoslovaškega zadrugišnega gibanja. — Nevarnosti zadrugišnega gibanja in njih odprave. — Konsumne zadruge državnih nastaviteljev. — Redni občni zbor konsumnega društva za Slovenijo. — Utrinki. — Razno. — Vse sodruge in čitatelje opozarjamo na to našo gospodarsko revijo, ki nam nudi potrebno podlago za razumevanje važnosti našega zadrugišnega gibanja in gospodarstva sploh. Naročite se nanjo in pridite za njo čim več naročnikov, da pride ta važen in koristen tisk čim bolj med ljudstvo. Celoletna naročnina 24 K, polletna 12 K, je tako malenkostna, da jo lahko utrp vsak delavec, uradnik in kmet brez posebnih žrtv, ostane mu pa koncem leta lepa knjiga, ki je najboljši slovaški prijatelj in vodnik. Zato na delo!

Gospodarstvo.

— Vprašanje južne železnice. Čimhitelj, katero so odposlale vlade, ki so teritorialno udeležene na začasni upravi južne železnice, so se v petek in soboto sešle z zastopniki »Association generale« in družbo južne železnice na Dunaju k novim plenarnim sejam. V teh sejah so bili objavljeni predlogi komiteja, ki je bil sestavljen na plenarni seji dne 5. t. m. in ki je deloval od tega časa nepretrgoma do danes in so se obširno razpravljale one točke, ki so pri posvetovanjih komiteja ostale nerešene. V vseh vprašanjih se je dosegel sporazum. Državni funkcionarji bodo skušali sedaj doseči odobritev svojih vlad.

— Dr. Kukovec pojde v London. Vlede poziva vlade Velike Britanije odpotuje dne 28. tm. minister za trgovino, dr. Vekoslav Kukovec in seš ministrstva za trgovino dr. Milan Lazarevič ter tajnik beograjske trgovinske zbornice dr. Svetislav Prejdič, da se udeležijo otvoritve industrijske razstave. Na Angleškem se bodo mudili štiri dni in bodo gostili angleške vlade.

— Avstrijska republika ima sto in dve milijardi kron dolga, 31 milijard bankovcev državni proračun za tekoče leto pa izkazuje primanjkljaja 30 milijard, ki gotovo naraste na 40 milijard — Kdor torej se trdi, da bo avstrijska republika utekla krah, t. j. bankrotu, je čisto naveden bedak. Bankrot je zanj edina rešitev, če hoče zidati na zdravi podlagi.

— Hranilne vloge v češkoslovaških hranilnicah so prekoračile 6 milijard kron. Ta številka je časten dokaz varčnosti češkoslovaškega ljudstva, ki je moglo s skladanjem vinarja k vinarju, kroze h kroni, si ustvariti tako ogromen kapital.

— Nova češkoslovaška pristanišča na Donavi. Češkoslovaška vlada je na podlagi večpoteznih načrtov sklenila, da bodo pristanišča na Donavi v Bratislavi, Karmarnovu, Parkajnsku in Tebensku.

taško, prvo-vrstno ima v zalogi trdka Kmet & Co. Ljubljana. zahtevajte ponudbe!

Dnevna kronika.

„Velikanska korupcijska afera“. Pod tem naslovom je objavil ljubljanski »Novi Čas« od sobote sledečo dnevno notico: »Odvetniška zbornica v Linciu se bo bavila v kratkem s sledečo senzacionalno afero: Znani milijonar A. je prišel v kazensko preiskavo radi veriženja, navijanja cen in zaradi tlitopastva. Najel si je odličnega odvetnika dr. Furlauerja. Cela stvar je za obtoženega A. jako ugodno stala, ko je za slučaj zvedel odvetnik Mannasch, znani zastopnik velikih bank in bančnih podjetij. Sporočil je obtožencu A., ki je bil v velikih skrbih, kako poteče njegova zadeva, da bi ga bil pripravljen s svojimi znanimi zvezami, ki jih je imel pri

vladi, rešiti iz stiske, toda le pod pogojem, če odpove zastopstvo dr. Furlauerju. Obtoženi milijonar A. je vresnici to storil. Ko pa je prišel k dr. Mannaschu, mu je ta povedal, da je bila odpoved pooblastila samo prvi pogoj. Drugi pogoj je, da mu da A. na razpolago 750.000 K, ki jih namerava uporabiti za namene svojih »visokih zvez«. Ko mu je A. vsoto v resnici to storil. Ko pa je prišel k Mannaschu, da A. nima pravice terjati o tem znesku položitve računa. Kmalu za tem je bilo kazensko postopanje proti A. brez vsakega prizadevanja novega zastopnika uradno ustavljeno. Ko je prišel A. k novemu zastopniku in zahteval, da mu vrne danih 750.000 K, ga je ta čedni

IVO ČATER, parna žaga, CELJE

išče

dva gaterista in dva cirkularista.

Pri premogokopu se sprejme za čas zidanja obsežnih visokih gradenj

stavbeni risar.

Tozadavne ponudbe za to začasno mesto z navedbo sedanjega službovanja in zahtevo plače se naj vpošljejo na upravništvo »Naprej« pod geslom »Stavbeni risar«.

Izdajatelj: Ivan Milnar.

Vabilo

na

redni občni zbor „Sloge“ r. z. z o. z. nakupovalne in prodajne zadruge v Ljubljani,

ki se bo vršil

dne 4. marca ob 17. h v prostorih Nakupovalne zadruge v Ljubljani, Aleksandrova ul. 5 s sledečim dnevnim redom:

1. poročilo načelstva,
2. odobritev račun. zaključka,
3. volitev načelstva,
4. volitev nadzorstva,
5. sprememba pravil,
6. slučajnosti.

Albin Prepeluh, odbornik.

Ivan Podlesnik, predsednik.

Tisk »Ljubljanske tiskarne« v Ljubljani.

I. SANDRIN LUBLJANA.

Velika zaloga vsakovrsnega

usnja kož, podplatov, gonilnih jermenov in kosa

na debelo.

MESTNI TRG 6.

Brez konkurence!

Telefon 15-23

JOVAN JOVANOVIĆ I KOMP., BEOGRAD

Sremska ul. 9

Odgovorni urednik: Jak. Vrhovc.